

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XV. Quando conqueruntur ad reformationem sequi pacis perturbationem,
docet quòd duplex est pax & discordia, & quando scandalum sit
timendum, & quando non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

cundum litteram dicit Magister in historiis Comestor.
 Scholasticis, partem sacerdotalem de sacrificiis, antequam adolerent adipem, tollebat, scilicet, ab offerentibus crudam carnem, ut sibi lautiùs pararent eam. *Et mittebat puer sacerdotis fuscinulam in ollam, & quidquid leuabat fuscinula, erat sacerdotis.* Quod non erat portio, sed rapina. Ex quibus omnibus modò manifestum est, quàm nudos se esse à veritate professi sunt reformationis inimici, quando in vndecimâ obiectione se sæculo conformatorum multitudine armauerunt.

CAPVT XV.

Quando conqueruntur ad reformationem sequi pacis turbationem; docet quòd duplex est pax & discordia; & quando scandalum sit timendum, & quando non.

AD duodecimum, quando obiiciunt, quòd in reformâdo sequitur communis inter fratres turbatio pacis, cum quidam sunt voluntarij, alij inuiti: imò aliquando omnes sunt in monasterio vno inuoluntarij, quibus si noui in lege Dei beneuoli addantur, aut priores expelli curentur inuiti, sequitur murmur & turbatio, pacisque fugatur tranquillitas. Et quod longè est formi-

dabilius, multi inde fugientes, ad alia dissolutioniora se transferunt monasteria, aut apostatant, monialesque se nonnumquam profituunt abominabiliter. Respondetur igitur primum, quod numquam est pax habenda cum vitiis; quinimò iuge bellum cum eis in mentis displicentiâ est habendum: deinde quod Phariseorum scandalum non est curandum: & postremò, si quis ægrotus in animâ, correctionis medicinam voluntariè renuit, non mirum si in mortem animæ ruit grauissimam. Non etiam abnuo pro loco & tempore correctionem esse differendam, prout videbitur in responsione sequenti ad argumentum decimumtertium. Pax, inquam, non est habenda cum vitiis: quamuis semper sic diligendi sunt homines, ita ut non diligantur eorum errores. Docet illud

Mat. 10. 14 *Christus in Euangelio, cum dicit: Nolite arbitrari, quia venerim mittere pacem in terram: non veni pacem mittere, sed gladium: veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & nurum aduersus socrum suam: & inimici hominis, domestici eius. Et post pauca: Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. Religio autem crux est, quam professus est Religiosus quilibet. Vnde Glossa interlinearis, crucem exponit*

ponit abſtinentiam ; & contra carnis vitia bellum indicendum aſſerit. Sunt enim apud deformatos tria potiffimè vitia, auaritia, luxuria, & ſuperba inobedientia: quibus mundus quidem inficitur, ſed monaſterium deterius. Quibus hoſtes iunguntur triplices, mundus, caro, dæmonia: qui diuerſa mouent prælia. Mundus per proprietatis vitium ad auaritiam protrahit: caro per incōtinentiam afficit: & dæmon ſuâ ſuperbâ inobedientiâ, quos poteſt, inficit. Quibus reſiſtendum eſt per tria vota Religionis principalia; ita vt, quæcumq; videntur cōtraria his vitia, pax cum eis eſſe non debeat. Si prætereà reformationis tempore inter malos diſcordia naſcitur, non ſemper hoc curandū eſt magnopere, vt Gregorius in Paſtoralibus aſſerit: Sicut, inquit, multū nocet, ſi vnitas deſit bonis: ita valdè eſt noxium, ſi non deſit malis. Si ergo peruerſorum nequitia in pace iungitur, profectò eorum malis actibus robur augetur: quia quo ſibi in malitiâ congruunt, eo ſe robuſtius bonorum afflictionibus allidunt. Docuit illud Apoſtolus Act. 23. qui, vt Phariſæi & Saducæi, qui contra eum vniti erant, diuiderentur, clamat: *Ego Phariſæus ſum, filius Phariſæorum, de ſpe & reſurrectione mortuorum ego iudicor.* Et ſic ſtatim facta eſt diuiſio Phariſæorum & Saducæo-

Greg. 3.
par. Paſto-
ral. c. 24.

Act. 23. 6.

ducæorum, minusque fidei & Paulo nocere poterant quàm antea. Nec curandum est quodlibet in malis receptum scandalum.

s. Tho. 2. 2. q. 43. art. 7. Dicit enim S. Thomas 2. 2. q. 43. Ea quæ sunt de necessitate salutis facienda, ut quæ sunt

præcepta, non debent prætermitti propter scandalum vitandum in alio. In his autem spiritualibus bonis, quæ non sunt de necessitate salutis, videtur distinguendum: quia scandalum, quod ex eis quandoque oritur, aliquando ex malitiâ procedit; cum scilicet aliqui volunt impedire huiusmodi bona spiritualia, scandalum concitando. Et hoc est scandalum Phariseorum, quod esse cõtendendum Christus docet Matth. 15. vbi cum Christus Scribas & Phariseos correxisset, de hoc quod Dei præcepta propter hominum traditiones transgredere'tur, qui Christi discipulos de omissione lotionis manuum correxerant, & addidisset; *Non quod intrat*

Mat. 15. 13 *per os coinquinat hominem, sed quod procedit ab ore;* venerunt discipuli Christi, ei dicentes: *Scis quia audito Pharisæi verbo hoc scandalizati sunt? Respondens Iesus, ait: Omnis plantatio, quam non plantavit Pater meus celestis, eradicabitur. Sinite illos, cæci sunt, & duces cecorum. Cæcus autem si cæco ducatum præbeat, ambo in foveam cadunt.* Quandoque verò scandalum procedit ex

infr-

infirmirate vel ignoratiâ: & huiusmodi scandalum est pusillorum, propter quod sunt spiritualia opera vel occultanda, vel etiam interdum differenda, vbi periculum non imminet, quousque redditiâ ratione, huiusmodi scandalum cesset: si autem post redditam rationem huiusmodi scandalum duraret, iam videtur ex malitiâ esse; & sic propter ipsum, non sunt huiusmodi spiritualia dimittenda. Hæc S. Thomas. Et concordat in scripto suo Petrus de Tarantasiâ cum eo. Euidens autem est, quod tunc Religiosi in scandalo laborant Pharisaico, quando reformari debent per Visitatores aut Prelatos, admonentur quid vouerint in regulâ, quod reformatio est debita, & quanta ex deformitatibus sequatur peccata, quod causantur sibi fieri iniuriam, maledicunt & detrahunt Superioribus, vexant & turbant sæculares & Ecclesiasticos: imò sæpè minantur homicidia & verbera; & quod peius est, nonnumquam talia opere complent. Quæ omnia sunt Pharisaicorum scandala, non omniquaque timenda ab his qui præsunt monasteriis. Pro quorum consolatione, etiam dictorum maiori declaratione, notandum, quod S. Thomas vbi suprâ in Summâ sic determinat: Consilia, scilicet Euangelica, etiam non sunt simpliciter prætermittenda, nec

S. Tho. vbi
sup. ad 4.

etiam opera misericordiae propter scandalum, sed sunt interdum occultanda, vel differenda propter scandalum pusillorum, ut dictum est. Quandoque tamen consiliorum observatio, & impletio operum misericordiae, sunt de necessitate salutis. Quod patet in his qui iam vouerunt consilia, & in his quibus ex debito, imminet defectibus aliorum subuenire; vel in temporalibus, puta pascendo esurientem; vel in spiritualibus, puta docendo ignorantem: siue huiusmodi fiant debita propter iniunctum officium, ut patet in Praelatis, siue propter necessitatem indigentis. Et eadem ratio est de huiusmodi, sicut de aliis quae sunt de necessitate salutis. Haec S. Thomas. Ex quibus primo sequitur, quod magnum imminet periculum Praelatis, qui sua possunt deformata reformare monasteria, & hoc non faciunt: quia talibus imminet ex debito defectibus subditorum subuenire; & plus in defectibus animae quam corporis. Unde tunc non minus propter scandalum subditorum debet eis subuenire, quam si praecipuum esset, imò tunc praecipuum esse potest.

Secundo sequitur, quod ad minus oportunitate captâ, reformandi sunt tales Religiosi, etiam si nolint, in quibus transgressiones suorum votorum reperiuntur frequenter,

ter, & conformitates imminere ad sæculum, vbi etiam tales scandalizarentur. Patet, quia talia vota cadunt sub præcepto, & Superioribus reformare incumbit, tum propter iniunctum officium, tum etiam quia necessario peruersi hoc indigent subditi. In talibus locum habet illa super Ezechielem B. Gregorij sententia: Si de veritate scandalum sumitur, vtilius scandalum nasci permittitur, quã veritas relinquatur. Et S. Thomas vbi prius, Sub veritate, quæ est vitæ & doctrinæ, non solum necessaria salutis continetur, sed etiam consiliorum obseruantia, vbi de eis est, cur ad hæc teneantur, reddita ratio, vel quando cadant sub præcepto ex voto & ex officio, aut ex necessitate quæ alicui imminet, vt dictum est paulò antea.

B. Greg.
Hom. sup.
Ezech.

CAPVT XVI.

Quando arguunt sequi lapsum grauiorem, & apostasiam, vel huiusmodi; ostendit quòd propter talia non semper reformatio per Prælatos prætermitti debeat.

NEC terreri semper oportet, vt decimum tertium argumentum obiicit, videlicet ex lapsu grauiori, quem quidam reformationem fugientes postmodum incurrunt: dummodò spes de reformatione, pro

G 5

plu-